

Lễ hội gây tranh luận: Hàng năm, người Công giáo và người ngoài Kitô giáo tranh luận: Lễ hội Halloween là ngày lễ ma quỷ (satanic holiday) hay chỉ là lễ thu hoạch?

Trẻ em Công giáo có nên mặc đồ nhện ma quỷ? Lễ này có tất cả khi trẻ em sợ hãi? Vấn đề là liệu có sợ lễ hội Halloween, thực sự lễ này có nguồn gốc Kitô giáo khoảng 1.300 năm.

Nguồn gốc Kitô giáo của lễ hội Halloween: Halloween nghĩa là “không có gì tối nó”, viết tắt từ cụm từ “All Hallows Eve” (nghĩa đen là “vọng các thánh”, tiếng Việt gọi là “ma lễ hình”), và nó chỉ đến ngày trước Lễ Các Thánh (vigil of All Hallows Day). “Hallow” là danh từ trong tiếng Anh, nghĩa là “thánh”. Là thành ngữ, nó có nghĩa là làm cho cái gì đó trở nên thánh hoặc tôn kính cái đó là thánh. Lễ Các Thánh vào ngày 1-11, ngày để tôn đáp nghĩa (Holy Day of Obligation), cả ngày vọng và ngày chính lễ đều được cử hành từ đầu thế kỷ VIII, khi 2 lễ này được ĐGH Grêgôriô III thiết lập ở Roma. Một thế kỷ sau, ĐGH Grêgôriô IV mở rộng cho cả Giáo hội.

Nguồn gốc ngoại giáo của lễ hội Halloween: Mặc dù hàng năm qua người Công giáo và người ngoài Kitô giáo quan ngại về “nguồn gốc ngoại giáo” của lễ hội Halloween, thực ra không có gì. Các nhà đầu tiên cho thấy có mối liên hệ giữa ngày trước Lễ Các Thánh, và lễ hội thu hoạch của người Celtic là lễ hội Samhain có sau 1.000 năm so với Lễ Các Thánh trở nên phổ biến hoàn vũ, không có chứng cứ về việc ĐGH Grêgôriô III hoặc ĐGH Grêgôriô IV biết lễ hội Samhain.

Tuy nhiên, theo văn hóa nông dân Celtic, các yếu tố của lễ hội thu hoạch còn lại, ngay cả trong những người Kitô giáo, như Cây Giáng Sinh (Cây Noel) có nguồn gốc từ truyền thống người Đền thờ Kitô giáo chứ không phải nghi thức ngoại giáo.

Kät häp ngoäi giäo và Kitô giäo: Các yäu tä Celtic gäm đäm đät läa mäng (nhä läa träi), chäm trä cäi đä (Mä dùng trái bí), đi tä nhà này sang nhà khác, nhän sä thät đäi – nhä trong đäm väng Giäng sinh, ngäi ta đi tä nhà này sang nhà khác đä hát nhäng bài hát giäng sinh và nhän sä thät đäi. Nhäng phäng đän “huyän bí” cäa lä häi Halloween – ma quä và yêu tinh – thäc sä có nguän gäc tä đäc tin Công giäo. Ngäi Kitô giäo tin räng, vào thäi đäm nào đä trong năm (Lä Giäng Sinh là đäp khác), täm màn ngăn cách thä gian väi luyän hình, thiên đäng, và cä häa ngäc, trä nên mäng hän, các linh hän näi luyän hình và ma quä có thä đäc nhän thäy. Nhä väy, trang phäc truyän thäng Halloween thuäc vä niäm tin Kitô giäo cũng nhä truyän thäng Celtic.

Ngäi chäng Kitô giäo tän công lä häi Halloween (län 1): Sä tän công hiän nay vào lä häi Halloween không là län đäu. Thäi häu Cäi cách ä Anh quäc, Lä Các Thánh và lä väng đäu bä áp chä, và täc lä nông dân Celtic kät häp väi lä häi Halloween bä đät ngoäi vòng pháp luät. Lä Giäng Sinh và các truyän thäng xoay quanh lä này bä tän công, Quäc häi Thanh giäo (Puritan Parliament) cäm lä Giäng Sinh tä năm 1647. Täi Mä, các tín đä Thanh giäo (Puritans) không mäng lä Giäng Sinh và lä häi Halloween. Dân nhäp cä Công giäo Đäc khäi phäc lä Giäng Sinh và dân nhäp cä Công giäo Ai-len khäi phäc lä häi Halloween häi thä kä XIX.

Thäng mäi hóa lä häi Halloween: Tiäp täc sä phän đäi lä häi Halloween là cách thä hiän cäa chä nghĩa chäng Công giäo (kä cä đänh kiän chäng Ai-len). Nhäng đäu thä kä XX, Halloween (cũng nhä Lä Giäng Sinh) đä bä thäng mäi hóa. Các lä phäc và các đä trang trí làm sän, kä cä käo đäc biät, đäu có sän nhiäu, và nguän gäc Kitô giäo cäa lä häi này bä áp chä. Có nhiäu phim kinh đä, nhät là phim ác liät häi thäp niên 1970 và 1980, làm cho lä häi Halloween mang tiäng xäu, nhä nhäng ngäi thä cúng ma quä đä täo ra truyän thän thoäi mà lä häi Halloween là lä häi cäa hä, sau đä ngäi Kitô giäo cũng häp tác.

Ngäi chäng Kitô giäo tän công lä häi Halloween (län 2): Mät sä phän äng mäi đäi väi lä häi Halloween tä phäa nhäng ngäi ngoäi Kitô giäo bät đäu tä thäp niên 1980, mät phän vä cho räng lä häi Halloween là “đäm cäa ma quä”, mät phän vä truyän thuyät vä chät đäc và läi dao lam trong käo Halloween, và mät phän vä sä minh nhiän chäng Công giäo. Jack Chick, mät ngäi theo trào läu chính thäng chäng Công giäo đä đäi đä góp phän là nhäng cuän sách nhä khäi hài vä Kinh thánh, làm thay đäi nhän quan ngäi ta. Cuäi thäp niên 1990, nhiäu cha mä Công giäo, do không biät vä nguän gäc chäng Công giäo đäi väi lä häi Halloween, đä nghi ngä lä häi Halloween và thay đäi cách vui lä häi này.

Thay thä các hoät đäng cäa lä häi Halloween: Mäa mai thay, mät trong nhäng cách phä biän nhät cäa ngäi Kitô giäo vui lä häi Halloween là “Lä häi Thu hoäch”, nó trä nên phä biän trong lä

hßi Samhain cßa ngßi Celtic hßn là trong Lễ Các Thánh cßa Công giáo. Không có gì sai vßi vißc mßng lễ hßi thu hoạch, nhßng không cßn bß cách mßng lễ hßi liên quan lễ chßng vß Công giáo.

Mßt cách khác phß bißn trong ngßi Công giáo là “Bßa Tißc Lễ Các Thánh”, thßng tß chßc vào ngày lễ hßi Halloween và lễ phßc (gißng các thánh hßn gißng ma quß), và kßo nßa. Đó là nß lễ Công giáo hóa mßt lễ hßi vßn dĩ mang tính Kitô giáo rßi.

An toàn và sß hãi: Các bßc cha mß quyßt đßnh con cái hß có thß tham gia an toàn trong các hoạt đßng cßa lễ hßi Halloween hay không, trong thß gißi ngày nay, có thß hißu rßng nhißu ngßi chßn sai. Mßt mßi quan ngßi thßng thái quá là hßu quß cßa sß sß hãi có thß ßnh hßng trßem. Dĩ nhiên, mßt sß trßem rßt nhßy cßm, nhßng đa sß đßu thích đßc sß và làm ngßi khác sß (dĩ nhiên, trong gißi hßn – ví dß, sß ma mà ai cũng thích nghe truyßn ma!). Lễ hßi Halloween cung cßp mßt môi trßng có cßu trúc vßn i sß. Chính nßi sß cũng có phßng dißn tích cßc.

Quyßt đßnh: Cußi cùng, nßu bßn chßn cách cho con cái tham gia lễ hßi Halloween, hãy nhßn mßnh nhu cßu an toàn thß lý (kß cß vißc kißm tra kßo khi chúng vß nhà), và gißi thích vß ngußn gốc cßa lễ hßi Halloween cho con cái bißt. Trßc khi cho con cái đi dß lễ hßi này, hãy cùng nhau cßu nguyện vßi Tßng lãnh Thiên thßn Micae, và nói rßng ngßi Công giáo chúng ta tin có ma quß. Hãy gißi thích mßi liên quan minh nhiên cßa chißu tßi trßc Lễ Các Thánh và gißi thích cách mßng lễ này, đß chúng bißt Lễ Các Thánh KHÔNG là “ngày bußn chán khi chúng ta phßi tßi nhà thß trßc khi ăn kßo”.

Hãy khôß phßc lễ hßi Halloween cho Kitô giáo bßng cách trß lßi ngußn gốc cho Giáo hßi Công giáo!

(Chuyßn ngß tß Catholicism.about.com)